

менше 20 мільйонів гривень і обробляють не більше 3 тис. га землі, пільгове оподаткування планують залишити [10].

На нашу думку з метою удосконалення фіксованого сільськогосподарського податку при його обчисленні слід враховувати суму одержаного прибутку платника ФСП за звітний період і здійснювати коригування нарахованої суми ФСП, застосовуючи поправочний коефіцієнт на податок на прибуток.

Також слід зазначити, що реформування системи оподаткування сільськогосподарських підприємств безпосередньо впливає на удосконалення податкового обліку і звітності, як основних складових цієї системи.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Податковий Кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-vi>.
2. Левченко Н.М. Фіксований сільськогосподарський податок як найдієвіший важіль державного регулювання економічних процесів в АПК / Н.М. Левченко // Актуальні проблеми державного управління. – 2010. – № 1. – С. 305-312.
3. Білик М.Д. Фіксований сільськогосподарський податок в умовах нового законодавства / М.Д. Білик, О.О. Ушаков // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 4. – С. 89-94.
4. Олексієнко А.О. Практика застосування фіксованого сільськогосподарського податку як одного з інструментів стимулювання сільськогосподарського виробництва / А.О. Олексієнко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – С. 430-433.
5. Децюра С.О. Фіксований сільськогосподарський податок у 2011 році – за Податковим кодексом / С.О. Децюра // Газета «Бухгалтерський тиждень». – 2011. – № 3-4.
6. Плахтій Т.Ф. Проблеми та необхідність удосконалення методичних засад обліку розрахунків за фіксованим сільськогосподарським податком / Т.Ф. Плахтій // Економічні науки. Сер. : Економіка та менеджмент. – 2012. – Вип. 9(2). – С. 420-428.
7. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова [та ін.]: за ред. проф. М.Ф. Огійчука. – 6-е вид., перероб. і допов.; – К.: Алерта, 2011. – 1042 с.
8. Уркевич В.Ю. Фіксований сільськогосподарський податок у проекті Податкового кодексу України / В.Ю. Уркевич // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Вип. 156. – С. 87-95.
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо податкової реформи). Проект закону № 5079 від 15.09.2014 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52180/.
10. Про внесення змін до Закону України "Про оренду землі" (щодо мінімального річної орендної плати за користування земельною ділянкою сільськогосподарського призначення, земельною часткою (паєм)). Проект закону № 5066 від 12.09.2014р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/zweb2/webproc4_1?pf3511=52161.

УДК 657.1

Юхименко-Назарук І.А.
кандидат економічних наук,
декан факультету документальних комунікацій та менеджменту
Рівненського державного гуманітарного університету

РОЗВИТОК КОНТРАКТНОЇ ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Стаття присвячена дослідженню питань формування контрактної теорії бухгалтерського обліку в сучасних умовах. Проведено аналіз існуючих підходів дослідників до обґрунтування сутності контрактної теорії бухгалтерського обліку. Окреслено межі контрактної теорії бухгалтерського обліку та розкрито її вплив на розуміння сутності бухгалтерського обліку як окремого інституту.

Ключові слова: агентська теорія, теорія контрактів, контрактна теорія бухгалтерського обліку, опортунізм, асиметрія облікової інформації.

Юхименко-Назарук И.А. РАЗВИТИЕ КОНТРАКТНОЙ ТЕОРИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Статья посвящена исследованию вопросов формирования контрактной теории бухгалтерского учета в современных условиях. Проведен анализ существующих подходов исследователей к обоснованию сущности контрактной теории бухгалтерского учета. Очерчены границы контрактной теории бухгалтерского учета и раскрыто ее влияние на понимание сущности бухгалтерского учета как отдельного института.

Ключевые слова: агентская теория, теория контрактов, контрактная теория бухгалтерского учета, оппортунизм, асимметрия учетной информации.

Yukhimenko-Nazaruk I.A. CONTRACT THEORY OF ACCOUNTING DEVELOPMENT

The article investigates the issues of contract theory of accounting formation in modern conditions. Existing approaches to justifying the researchers view on the contract theory of accounting essence have been analyzed. The boundaries of contract theory of accounting and disclosure of its impact on the understanding of the essence of accounting as a separate institution have been outlined.

Keywords: agency theory, contract theory, contract theory of accounting, opportunism, accounting information asymmetry.

Постановка проблеми. Однією із найважливіших функцій, яку на сьогодні виконує бухгалтерський облік в суспільстві, є розподіл ресурсів в національній економіці, що передбачає надання сигналів користувачам фінансової звітності про доцільність інвестування і кредитування тих підприємств, які мають найбільш прийнятні для інвестора або позичальни-

ка фінансові показники. Обґрунтувати сутність розподілу капіталу в умовах зростання і зміни запитів користувачів облікової інформації на сьогодні спроможна контрактна теорія, яка дозволяє:

– пояснити причини виникнення і значення для забезпечення ефективності контрактних взаємовідносин значної кількості інструментів, які тривалий

час використовуються в обліковій практиці (консерватизм, суттєвість тощо);

- використовуватись для здійснення еволюційного аналізу системи облікових стандартів, які постійно змінюються під впливом різних інституційних факторів;

- обґрунтувати теоретичні аспекти здійснення професійного судження бухгалтера та політику формування фінансової звітності менеджментом;

- розглянути проблему ефективності функціонування діяльності підприємства крізь призму ефективності контрактних взаємовідносин.

Розвиток контрактної теорії обліку дозволяє підняти інституційні облікові дослідження на новий якісний рівень та сприятиме подальшому удосконаленню облікової практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку контрактної теорії обліку в контексті вирішення агентської проблеми присвячені праці Р. Болла, Е.Ю. Воронової, М. Дженсена, С.П. Котхарі, Р.А. Ламберта, У. Меклінга, К. Раманні, Д.Дж. Скіннера, Дж. Стаубуса, Ш. Сундера, Р. Уотса, Дж. Циммермана та ін.

Постановка завдання. Основним завданням дослідження є аналіз розвитку, сутності та обґрунтування основних характеристик контрактної теорії бухгалтерського обліку, яка відіграє значну роль в обґрунтуванні порядку розподілу капіталу в економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із перших, хто зробив значний внесок в розвиток контрактної теорії бухгалтерського обліку, був проф. Р. Болл, який здійснив спробу розробки формулювання цілісного погляду на бухгалтерський облік та аудит в контексті теорії фірми Р. Коуза, орієнтованої на зменшення контрактних витрат.

Відштовхуючись від гіпотези про розуміння фірми як інституційної структури, яка має ефективну контрактну рівновагу, проф. Р. Болл на прикладі окремих об'єктів обліку (наприклад, витрати на дослідження та розробки) намагався показати роль обліку та аудиту у встановленні та підвищенні ефективності контрактного процесу фірми, що забезпечує вирішення проблеми мінімізації контрактних витрат.

Значну увагу автор приділив розгляду ролі бухгалтерського обліку і аудиту в процесі трансфертного ціноутворення (формування «квазі-цін»), яке є одним із інституційних явищ. Подібні контракти укладаються між покупцями і споживачами, які є взаємопов'язаними особами за внутрішньофірмовими цінами. Відповідно, на думку автора в контексті такої контрактної перспективи бухгалтерський облік є спеціальною функцією з надання інформації, яка допомагає фірмам у встановленні їх квазі-цін або навіть для їх самостійного встановлення. Аудит розглядається як функція фахівця щодо винесення рішення відносно виконання контракту, що визначається на основі облікових даних, але що попередньо не обґрунтовують конкретний обліковий метод, який має бути використаний для розрахунку таких даних [2, с. 31]. На встановлення квазі-цін на основі використання облікової інформації впливають такі базові концепції обліку і аудиту як «незалежність», «правдиве і справедливе бачення», «перевірюваність» тощо.

Стосовно актуальності застосування розроблених засад контрактної теорії Р. Болла в наші дні, то слід відмітити, що не зважаючи на актуальність запропонованого ним підходу для подальшого розвитку теорії бухгалтерського обліку більшість наведених ним

прикладів на сьогодні частково втратили свою актуальність, що може бути обґрунтовано наступним:

1) Автор відмічає, що для формування квазі-цін, які жодним чином не пов'язані із ринковими цінами, можна використовувати такі облікові показники як чистий дохід, вартість чистих активів, амортизаційні витрати [2, с. 5], а в цілому система обліку є технологією визначення квазі-цін [2, с. 6], внаслідок чого він робить висновок, що бухгалтерська звітність (у тому числі звіт про прибутки і збитки та баланс) не містить ні набору ринкових цін, ні оцінки набору ринкових цін. Однак, у 2006 році FASB було випущено Положення про стандарти фінансового обліку № 157 «Вимірювання за справедливою вартістю», яким було встановлено загальну модель вимірювання за справедливою вартістю в GAAP US. Основною відмінністю цього положення від попередніх є те, що воно визначає справедливу оцінку як ринково-орієнтоване вимірювання, а не підприємство-орієнтоване [6, с. 3], що передбачає дотримання припущення, що учасники ринку будуть використовувати сформовану обліком справедливу вартість при оцінці активів або зобов'язань. Відповідно, після виходу цього положення система обліку за американськими стандартами надає інформацію про активи і зобов'язання в змішаній ринково-історичній оцінці, що не дозволяє її розглядати повною мірою в якості інструменту обґрунтування квазі-цін.

2) Також проф. Р. Болл наводить приклад невідповідності облікових правил відносно одного й того ж об'єкта обліку в залежності від його шляху надходження на підприємство. Зокрема, в FAS 2 «Облік витрат на дослідження та розробки» зазначається, що всі витрати на дослідження та розробки повинні бути включені до складу витрат періоду, проте в обліку дозволено оприбутковувати одержані зовні патенти. Однак, якщо капіталізація таких витрат дозволена аудитором, то з'являється можливість для підвищення результатів функціонування менеджменту внаслідок збільшення вартості чистих активів та збільшення прибутку поточного періоду [2, с. 3]. На основі такого прикладу автор намагався показати роль аудитора в контрактному процесі та можливість його впливу на зменшення контрактних витрат. Однак, з виходом у 1985 р. положення «Облік витрат на програмне забезпечення для комп'ютерів, що підлягає продажу, оренді чи іншій формі реалізації» та у 1998 році положення «Облік витрат на розробку програмного забезпечення» (SOP 98-1) в США було дозволено за умови відповідності встановленим критеріям капіталізувати витрати на розробку програмного забезпечення, як одного із видів витрат на дослідження і розробки. Відповідно, на сьогодні в частині даного об'єкта вплив аудитора на контрактний процес частково зменшений. Проте, сформульована автором теза, що попит на незалежний аудит функціонально залежить від тривалості контракту, його новизни та рівня невизначеності, має важливе значення для розуміння сутності аудиту витрат на дослідження та розробки і до сьогодні.

Загальною ідеєю, яку намагався донести в своїй праці проф. Р. Болл є те, що будь-який контрактний процес передбачає необхідність здійснення витрат. Економічною роллю фірми та її інституційних властивостей є мінімізація таких витрат, зокрема, на основі використання інструментів бухгалтерського обліку та аудиту, які дозволяють сформулювати необхідні передумови для укладання та реалізації контрактів.

В подальших дослідженнях Р. Болл розвивав проблематику ролі бухгалтерського обліку в контрак-

тному процесі, зокрема, роль вибору методів амортизації. Одним із висновків, до якого він дійшов, що існування різних облікових технік і методів (нарахування, амортизація, бюджетування, стандарт-кост та ін.) означає, що вони дозволяють одержати конкурентні переваги у порівнянні із формуванням контрактів на основі ринкових цін [2, с. 14]. Виходячи з цього, їх слід розглядати не лише як механізми облікової оцінки фактів господарського життя, а і як інструменти контрактної взаємодії.

Важливу роль в розвитку контрактної теорії бухгалтерського обліку на основі досліджень в сфері теорії фірми також здійснив проф. Ш. Сундер. У праці «Теорія бухгалтерського обліку та управління» (1996 р.) [9] він розглянув діяльність організації в розрізі трьох основних концепцій, які є важливими для розуміння їх систем обліку та управління:

- організацію слід розглядати як набір контрактів серед окремих суб'єктів або груп суб'єктів, включаючи менеджерів, інвесторів, співробітників, споживачів та постачальників;

- системи обліку і управління полегшують процес обміну інформацією та впливають на дизайн контрактів, за допомогою обміну інформацією можливим є вирішення конфліктів між учасниками контракту;

- в організації управління існує тоді, коли існує стійкий баланс між інтересами її учасників, що стає очевидним коли бухгалтерський облік відіграє важливу роль в такій контрактній перспективі.

Таким чином, для кращого розуміння сутності бухгалтерського обліку кожна фірма повинна бути розглянута як сукупність контрактів між раціональними агентами. Виходячи із запропонованого Ш. Сундером підходу, з одного боку бухгалтерський облік допомагає реалізувати і виконувати контракти, надаючи інформацію про надходження і витрачання ресурсів, про виконання договорів з різними контрагентами, надаючи інформацію суспільству та для залучення нових постачальників капіталу, що в цілому дозволяє мінімізувати виникнення конфліктних ситуацій між агентами і принципалами. А з іншого боку, порядок організації бухгалтерського обліку на підприємстві, наприклад, вибір форми ведення та форми організації обліку, є предметом іншого контракту, що укладається між принципалом та суб'єктом ведення обліку і реалізації професійного судження (бухгалтером або менеджером).

Враховуючі значні напрацювання в сфері контрактів, зокрема, побудову контрактної моделі фірми та їх вплив на розвиток економічного інституціоналізму, на думку проф. Ш. Сундера повинна бути розпочата розробка дієздатної облікової теорії, що базуватиметься на простій моделі функціонування організації, за винятком змінних, які не використовуються для обробки облікових систем [8, с. 3]. Наявність теоретичних напрацювань в сфері контрактної теорії бухгалтерського обліку дозволить обґрунтувати теоретичні передумови щодо ролі бухгалтерського обліку в процесі розробки та забезпечення реалізації контрактів, з яких складається фірма.

Більш широкий популяризації контрактної теорії бухгалтерського обліку сприяли дослідження проф. Дж. Стаубуса, який не лише підтримував положення даної теорії, а також піддавав їх значній критиці. Зокрема, він не погоджувався із твердженням щодо пріоритетності впливу обліку контрактних витрат на розвиток бухгалтерського обліку. На його думку забезпечення надання облікової інформації для підтримки контрактних взаємовідносин є лише окре-

мим випадком більш широкого впливу конфлікту інтересів на розвиток обліку [7, с. 1]. Наприклад, більш важливе значення бухгалтерський облік має в умовах інтеграції різних видів діяльності фірми, надаючи інформацію про доходи та витрати кожного із видів діяльності, їх підрозділи, та відображаючи результати їх інтегрованої взаємодії. В даному випадку провідну роль відіграє управлінський облік, забезпечуючи формування внутрішніх облікових цін, що використовуються для проведення внутрішньофірмових трансакцій. Така позиція Дж. Стаубуса є подібною до підходу Р. Болла, оскільки в даному випадку систему обліку можна розглядати в якості засобу інформаційної підтримки процесу внутрішнього ціноутворення в рамках інтегрованої фірми.

Остаточного оформлення у вигляді повноцінної теорії бухгалтерська теорія контрактів набула завдяки праці проф. Р.А. Ламберта «Контрактна теорія та бухгалтерський облік» (2001 р.), в якій було розглянуто конфлікт між двома (або декількома) сторонами та обґрунтовано роль облікової інформації у вирішенні такого конфлікту. Зокрема, автором була розроблена загальна модель агентської проблеми (рис. 1).

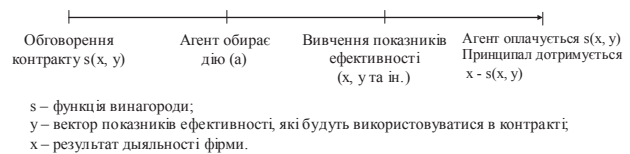

Рис. 1. Послідовність дій в моделі агентської проблеми з позиції контрактної теорії бухгалтерського обліку [5, с. 6]

Виходячи із запропонованої моделі (рис. 1), принципал обирає систему оцінки ефективності, яка визначає показники ефективності діяльності агента (або інформаційні сигнали), на основі яких буде базуватись його винагорода і форма функції, яка пов'язує показники ефективності з винагородою агента. На підставі цього контракту агент обирає вектор дій, які можуть включати операційні, фінансові або інвестиційні рішення. Ці рішення, поряд з іншими зовнішніми факторами (що як правило, моделюються як випадкові величини), впливають на показники ефективності, а також на «результат» функціонування фірми (грошовий потік в кінці звітного періоду, ліквідаційні дивіденди тощо). Після спільного аналізу показників ефективності здійснюється оплата діяльності агента у відповідності до умов контракту.

Представлена проф. Р.А. Ламбертом модель є загальним підходом до проведення подальших наукових досліджень в даній сфері, вона може мати значну кількість варіацій в залежності від наступних змінних:

- форма надання інформаційних сигналів принципалу (автоматично в режимі он-лайн; узагальнено в кінці періоду, з можливістю деталізації за необхідності; на основі складеного агентом звіту; на основі аудиторського висновку; на основі інформації про курс акцій з фондового ринку тощо);

- агентські документи, в яких міститься інформація щодо якості здійснення агентом певних дій, що можуть бути одержані до або під час укладання контракту (наявні вміння, схильність до ризику тощо).

Окрім загальної спрощеної моделі автором також були розроблені багаторівневі моделі, моделі з різними результатами та «LEN» моделі (для лінійного

контракту, негативної експонентної корисності, нормального розподілу результатів), що обґрунтовують з позиції обліково-контрактної перспективи оптимальні напрями вирішення агентської проблеми.

Головне досягнення проф. Р.А. Ламберта в розвитку контрактної теорії обліку полягає в формуванні її концептуальної основи, яка дозволяє обмежити сферу її поширення та скеровувати подальші наукові дослідження з даної проблематики. Зокрема, ним були виділені наступні перспективи розвитку облікових досліджень в сфері теорії контрактів:

- агрегація показників ефективності на основі використання облікового інструментарію;
- розробка моделей перетворення інформації про грошові потоки на результуючі показники діяльності підприємства;
- вирішення проблеми маніпулювання доходами в звітності підприємства шляхом розробки оптимальної форми контракту;
- приділення більшої уваги преміюванню агентів на основі зміни показників акцій компанії на ринку, на відміну від прив'язки до показників звітності;
- забезпечення оптимального розподілу ресурсів на підприємстві на основі використання облікової інформації (реалізація внутрішніх контрактів).

Слід обов'язково відмітити, що контрактна теорія бухгалтерського обліку не передбачає необхідність розгляду контракту в якості елементарної одиниці облікового спостереження. Питання облікового відображення контрактного (договірного) процесу на сьогодні достатньо висвітлені в фаховій науковій літературі (І.В. Клименко, Ю.А. Кузьмінський, С.П. Ніколаєва, І.В. Орлов, К.В. Ромачук, К.В. Шиманська, О.М. Петрук та ін.) та орієнтовані на підвищення ефективності договірної політики шляхом забезпечення надання релевантної та оперативної облікової інформації. Однак, основна мета розробки контрактної теорії обліку передбачає розгляд дещо іншої сторони контрактного процесу, пов'язаного з виникненням агентської проблеми, та більше стосується поведінкових аспектів суб'єктів контрактного процесу (агента та принципала) та загальної ролі в ньому системи бухгалтерського обліку (для трансфертного ціноутворення, розподілу капіталу тощо), як забезпечуючої підсистеми та як учасника контрактних взаємовідносин (в частині реалізації професійного судження).

Розвиток контрактної теорії бухгалтерського обліку поступово змінює розуміння сутності бухгалтерського обліку як окремого соціально-економічного інституту. Як відмічає з цього приводу Е.Ю. Воронова, обліковий процес більше не сприймається як суто технічний процес, який тільки реєструє і узагальнює факти господарського життя, а скоріше як явище, що пов'язане з політичними, економічними і культурними аспектами [1, с. 201]. Таким чином, контрактна теорія дозволяє розширити предмет бухгалтерського обліку, включити його до складу інструментів управління контрактними взаємодіями, внаслідок чого він може вважатись інституційною практикою, яка має глибокий історичний досвід та орієнтована на вирішення агентської проблеми. Про це може свідчити існування ряду історично сформованих облікових принципів, зокрема, принципу автономності.

На сьогодні розвиток наукових досліджень в сфері контрактної теорії обліку в США відбувається шляхом вивчення особливостей впливу окремих аспектів

застосування професійного судження (особливо при виборі методів оцінки) в розрізі об'єктів обліку (основних засобів, нематеріальних активів, гудвілу, довгострокових зобов'язань тощо) на контрактні витрати. За результатами таких досліджень з'являються пропозиції щодо удосконалення існуючої облікової практики. Наприклад, на думку С.П. Котхари, К. Раманни та Д.Дж. Скіннера з позиції контрактної перспективи, необхідним є внесення змін до системи облікових стандартів в частині капіталізації витрат на внутрішньостворені нематеріальні активів та амортизації гудвілу, що може бути корисним для оцінки менеджерів, відповідальних за здійснення злиттів і поглинань [4, с. 282]. Таким чином, контрактні взаємовідносини виступають новим мірилом доцільності побудови системи облікових стандартів та реалізованих в них методів і способів ведення обліку.

В той же час, внесення подібних пропозицій може призвести до порушення інших облікових цінностей, наприклад «облікового консерватизму», внаслідок чого сьогодні можна говорити про конкурентну боротьбу між прихильниками контрактної теорії обліку та інших теорій, які можуть бути використані регуляторами при розробці системи облікових стандартів.

Висновки з проведеного дослідження. Формування контрактної теорії бухгалтерського обліку дозволило одержати наступні наукові результати:

- предметом бухгалтерського обліку є сукупність контрактних відносин, що виникають між суб'єктами всередині фірми та між фірмами;
- однією з функцій бухгалтерського обліку в світлі контрактної теорії є вимірювання використовуваних агентом ресурсів та окреслення його прав і обов'язків, надання інформації принципалу про виконання агентом контракту, забезпечення потенційних агентів обліковою інформацією для підтримки ліквідності ринку робочої сили, а також формування облікової інформаційної бази для здійснення інформаційної підтримки ведення переговорів та укладення і реалізації контрактів;
- система бухгалтерського обліку згідно теорії контрактів відіграє подвійну роль, з одного боку, виступаючи інформаційним забезпеченням управління контрактним процесом, а з іншого, побудова облікової системи підприємства є результатом контрактної взаємодії. Відповідно, наявні на сьогодні методи і способи ведення обліку, реалізовані в національних облікових стандартах, є результатом еволюційного процесу, і вони є ефективним інструментом забезпечення контрактної взаємодії;
- зміна облікових стандартів впливає на ефективність контрактної взаємодії, частково змінюючи правила гри. І навпаки, з метою підвищення ефективності контрактних взаємовідносин необхідним є внесення змін в існуючі облікові правила, реалізовані в системі облікових стандартів;
- агрегація показників бухгалтерської звітності, які використовуються в якості показників ефективності діяльності агентів, є доцільною у тому випадку, якщо вона забезпечує зменшення контрактних витрат.

Перспективами подальших наукових досліджень в контексті контрактної теорії бухгалтерського обліку є розробка різних видів агентських моделей, що існують на підприємствах, та врахування впливу обліку окремих об'єктів на процес контрактних взаємовідносин з метою зменшення контрактних витрат.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Воронова Е.Ю. Неинституциональный анализ учетного процесса: монография / Е.Ю. Воронова. – М.: «МГИМО-Университет», 2010. – 230 с.
2. Ball R. The Firm as a Specialist Contracting Intermediary: Application to Accounting and Auditing / Ray Ball // William E. Simon Graduate School of Business Administration. University of Rochester, 1989. – 74 p.
3. Ball R. Historical cost as a commitment device / Ray Ball, A. Scott Keating, Jerold L. Zimmerman // Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie. – 2000. – Vol. 74. – P. 12-23.
4. Kothari S.P. Implications for GAAP from an analysis of positive research in accounting / S.P. Kothari, Karthik Ramanna, Douglas J. Skinner // Journal of Accounting and Economics. – 2010. – Vol. 50. – P. 246–286.
5. Lambert R.A. Contracting theory and accounting / Richard A. Lambert // Journal of Accounting and Economics. – 2001. – Volume 32, Issues 1-3. – P. 3-87.
6. Statement of Financial Accounting Standards No. 157. Fair Value Measurements. – FASB, 2010. – 90 p.
7. Staubus G.J. The Theory of the Firm, Costly Contracting, and Accounting / George J. Staubus // University of California, Haas School of Business. Working papers series, 1994. – 13 p.
8. Sunder Sh. Accounting and the firm: a contract theory / Shyam Sunder // Indian Accounting Review. – 1997. – Vol. 1, No 1. – P. 1-19.
9. Sunder Sh. Theory of accounting and control / Shyam Sunder. – Cincinnati: South-Western Publishing. – 1996. – 212 p.